

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ОСТАННЬОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ У СВІТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ В УКРАЇНІ

Хукаленко Д.М., *учень*

Конотопська спеціалізована школа І-ІІІ ст. №12

Більшість експертів причинами світової фінансової кризи 2008-2009 років називають проблеми в американській економіці, а саме у фінансовій сфері, що виникли внаслідок різкого скорочення заощаджень, зростання дешевих кредитів, неадекватного споживання та спекуляцій на ринку ризикованих іпотечних цінних паперів. Тепер більш докладніше:

1. У 2001-2008 роках ціни на будинки в США стрімко пішли вгору, у цей час Федеральний Резерв США проводив політику надмірного зниження процентних ставок. Зростання цін на житло разом з низькими ставками спонукав мільйони людей використовувати свої будинки, як банкомати. Домовласникам було дозволено виплачувати передчасно іпотечні кредити за фіксованою ставкою.

2. Низькі ставки по кредитах, а також видача останніх особам, що були далеко некредитоспроможними. Спеціально створена комісія в США для розслідування причин кризи підрахувала, що американці жили в середньому на 103% від своїх доходів.

3. Багато домовласників рефінансували свої будинки, щоб придбати більше нерухомості, автомобілів, меблів або високоякісних товарів. Пожвавлення витрат роздуло в США і за кордоном економіку, що підживлювалася надлишковим доларом. Азія відчула збільшення попиту на її експорт і збільшила виробництво.

4. В результаті домовласники перевищили свої кредитні лінії і були не в змозі їх повернути.

5. Коли житловий ринок звалився, спричиняючи крах, так званих іпотечно-покритих цінних паперів, було вже надто пізно змінювати курс. Низхідна спіраль швидко вдарила по банках, привівши до краху Lehman Brothers 15 вересня. Фінансова індустрія отримала приголомшливий удар, її втрати склали трильйони доларів. Також було втрачено довіру до банківської системи. Ситуація швидко переросла у глобальну рецесію.

Хочу підкреслити, що всі ці події: обвал ринку нерухомості, стрімке зростання кількості неповернених кредитів, банкрутство кредитних фондів, списання світовими банками сотень мільярдів доларів збитків, обвал фондових ринків, ріст цін на енергоносії - відбулися за період менше одного року. Фактично, надзвичайно тісна взаємопов'язаність та переплетеність фінансових систем призвела до того, що криза на американському ринку переросла у кризу світової економіки.

Що ж, криза такого масштабу не могла не зачепити економіку України, яка інтегрована у світову економіку. На жаль, об'єм роботи обмежений (тож сподіваюся компенсувати те, що не зміг написати, під час презентації роботи), тому переходжу до тез:

1. Відомо, що локомотивом економіки є середній клас, тобто малий та середній бізнес. Після ухвалення Податкового кодексу цей прошарок суспільства значно скоротився і втратив позиції. Тож, на мою думку, потрібно переглянути політику держави з цього питання, зважаючи на те, що у світі є тенденція до збільшення долі середнього класу у суспільстві.

2. Залучення інвестицій до країни, а для цього потрібно мати прозоре законодавство і вигідні умови для інвесторів. Налагодження механізму 100% відшкодування ПДВ.

3. Україні потрібна жорстка продумана бюджетна політика. Неприпустиме збільшення бюджетного дефіциту, треба радикально скорочувати державні витрати. Резервами у цьому плані є здійснення адміністративної реформи, ліквідація цілої групи галузевих міністерств та установ, спрощення системи управління (реформа повинна бути реальною).

4. Розвиток власних внутрішньодержавних джерел паливно-енергетичних ресурсів, а також стимулювання розвитку енергозберігаючих технологій. Поступова відмова від атомної електроенергії.

Керівник: Олех А.П., *вчитель-методист*